

OKOWAĆ (19) *vb pf i impf*

pf (17), *impf* (1) [*praes*] *Mącz*, *impf a. pf* (1) [*impers praet*] *WyprPl*.

Oba o oraz a jasne.

inf okować (7). ◇ *fut i praes* 2 sg okujesz (2). ◇ 3 pl okowają (2) *Mącz*, *SarnStat*, okują (1) *RejZwierc*.
◇ *praet* 3 sg m okował (1). ◇ *imp* 2 sg okuj (2). ◇ *impers praet* okowano (3). ◇ *part praet act* okowawszy (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde bez cytatu.

1. Obić metalową blachą lub żelazem; *vestire Vulg; circundare a. praefigere ferro Cn [co]* (5) :
[kowalowi, co wóz do czambrów okował 2 [floreny] *InwBiskWłocł* 1582/66, 66.]

okować czym (4): Oltarz theż ná kthorym by palił wonne rzeczy/ z drzewá Setym vczyniż [...]. A okuiefz go złotem naiczytłfym/ ták przykrycie iáko ściány y rogi iego w około. *Leop Ex* 30/3, *Ex* 30/5; *Canthus*, *Szyny* [!] żelazne [!] którymi koła okowayą. *Mącz* 34b. *Cf Zwrot*.

Zwrot: »blachami okować« (1): Przedtym to w tákich [siodłach] wżytko ná woynę iéżdżano/ Dla tego ie bláchami zewsząd okowano. *WyprPl* A4v.

Przen (1) :

Zwrot: »w złoto okować« (1): A wielki ftan gdzieby lie thákiego dopátrzył á doświadczył práwego á życziwego człowieká/ iżby mu prawdę mowił/ [...] miałby gi iáko ono powiádaią y w złoto okowác. *RejZwierc* 50v.

2. Zakuć w żelazne okowy; *impingere compedes, induere catenas, inicere manicas a. catenas Cn* (14) :
S przodku mu [niedźwiedziowi] miodem máżą/ á potym okuią *RejZwierc* 128.

okować kogo (7), *co* (1): rofkázuiemy/ áby [...] wrzędóm [...] wolno było káżdého poymác/ poymawłzy okowác/ y do roboty przymusić *SarnStat* 522; Więżniow nábrał. Fenrychow niemáło okował. *KmitaSpit* B2v, C5v. *Cf okować kogo z kim, Zwroty*.

okować kogo z kim (1): Y kazał go okowác/ z drugim pośpołu/ ná tákąż mękę potępionym *SkarŻyw* 75.

Zwroty: »[kogo] łańcuchami okować« (1): Ale Iágeło złamawłzy przylięgę fwoię/ Kieyfútá Stryiá teyże nocy łańcuchami y pętami okowác kazał *StryjKron* 467.

»nogi okować« (1): w żelazné pętá nogi yegó okowano *LubPs* Y.

»w pęto, pętami okować« [*w tym: kogo* (3)] [*szyk zmienny*] (4:1): *LibMal* 1544/87v; *LubPs* Y; iedno [więżenie jest] gdy kiedy kogo do cięmnice/ władzą/ álbo w pęto okowaią. *GroicPorz* í; *StryjKron* 467; Wnet wżyfłkich okowano/ Krolá z żoną wzięto. Do Kriu: okowawłzy we złote ich pęto. *KmitaSpit* C5v; [*Respons* A3v].

Przen (4) :

okować co (3): Karz zówždy w łobie/ Co cie w kim íkrobie. [...] Niecnotę okuy/ A s cnotą rokuy. *RejZwierc* 238v, 41. *Cf Zwrot*.

W porównaniu (1): A ták tu iuż nielza iedno y wolność fwą/ y funnienie fwe/ y cnotę fwą twardo iáko iákie więżnie káždy poczciwy okowác muśi *RejZwierc* 41.

Zwrot: »[co] okować w niewolą« (1): Zówždy fwą wolą/ Okuy w niewolą. Ná vmyłł hárdy/ Miey munłztuk twardy. *RejZwierc* 239.

a) *Wsadzić do więzienia [kogo] (1) : (nagł) Lyfzka [lege: łyżka] mowi. (-) [...] Gdy mię kto vkrádnie/
Káždemu twarz zbládnie. Chcefzli mi być ftryiem/ Pewnie weźmiesz kijem. Zleć zemną kuńfztowác/
Dádzą cie okowác. RejZwierc 239.*

Formacje współrdzenne cf KUĆ.

*Cf **OKOWANIE, OKOWANY, OKUTY***

LWil (i KŁ)